

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 57/12
Λουξεμβούργο, 3 Μαΐου 2012

Απόφαση στην υπόθεση C-337/10
Georg Neidel κατά Stadt Frankfurt am Main

Κατά τη συνταξιοδότησή του, ένας δημόσιος υπάλληλος δικαιούται χρηματική αποζημίωση σε περίπτωση κατά την οποία δεν έκανε χρήση, λόγω ασθενείας, του συνόλου ή μέρους της ετήσιας αδειάς μετ' αποδοχών ελάχιστης διάρκειας τεσσάρων εβδομάδων που δικαιούταν

Πάντως, όσον αφορά ενδεχόμενα επιπλέον δικαιώματα αδειάς μετ' αποδοχών, είναι δυνατό βάσει της εθνικής νομοθεσίας να αποκλείεται η καταβολή χρηματικής αποζημίωσης

Βάσει της οδηγίας 2003/88/ΕΚ, περί ορισμένων στοιχείων της οργανώσεως του χρόνου εργασίας¹, τα κράτη μέλη υπέχουν υποχρέωση λήψεως των αναγκαίων μέτρων προκειμένου να παρέχεται σε όλους τους εργαζομένους ετήσια άδεια μετ' αποδοχών διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων εβδομάδων. Αυτή η ελάχιστη περίοδος ετήσιας αδειάς μετ' αποδοχών μπορεί να αντικαθίσταται από χρηματική αποζημίωση μόνον σε περίπτωση τερματισμού της εργασιακής σχέσεως.

Ο G. Neidel εργάσθηκε από το 1970 στις υπηρεσίες του Δήμου Φρανκφούρτης επί του Μάιν (Γερμανία). Υπηρέτησε ως πυροσβέστης και, εν συνεχεία, ως αρχιπυροσβέστης, διέθετε δε την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου. Από της 12ης Ιουνίου 2007, δεν ήταν ικανός προς εργασία για ιατρικούς λόγους, ενώ στο τέλος του μηνός Αυγούστου του 2009 συνταξιοδοτήθηκε.

Δεδομένου ότι η κανονική διάρκεια του εβδομαδιαίου ωραρίου εργασίας των πυροσβεστών αποκλίνει από την εβδομάδα των πέντε εργάσιμων ημερών, ο G. Neidel δικαιούταν 26 ημέρες αδειάς για έκαστο των ετών 2007 έως και 2009. Επιπλέον, ως πυροσβέστης, είχε δικαίωμα αντισταθμιστικής αδειάς για τις ημέρες αργίας κατά τις οποίες είχε εργασθεί.

Εξάλλου, κατά την εφαρμοστέα γερμανική νομοθεσία, ο G. Neidel έπρεπε καταρχήν να λάβει την άδειά του κατά τη διάρκεια του έτους για το οποίο χορηγείται η οικεία άδεια. Πάντως, η νομοθεσία καθορίζει περίοδο μεταφοράς διάρκειας εννέα μηνών, οπότε οι δημόσιοι υπάλληλοι στερούνταν του δικαιώματός τους αδειάς εφόσον δεν έκαναν χρήση του εντός εννέα μηνών μετά το τέλος του εν λόγω έτους.

Ο G. Neidel φρονεί ότι, για τα έτη 2007, 2008 και 2009, δικαιούταν 86 ημέρες αδειάς των οποίων δεν έκανε χρήση και οι οποίες αντιστοιχούν σε αποζημίωση ύψους 16 821,60 ευρώ μικτά. Ως εκ τούτου, ζήτησε από το Δήμο Φρανκφούρτης επί του Μάιν να του καταβάλει χρηματική αποζημίωση για τις ημέρες αδειάς των οποίων δεν είχε κάνει χρήση. Καθόσον η αίτησή του απορρίφθηκε για τον λόγο ότι το γερμανικό δημοσιοϋπαλληλικό δίκαιο δεν προβλέπει την καταβολή χρηματικής αποζημίωσης για το υπόλοιπο αδειάς, ο G. Neidel άσκησε προσφυγή.

Στο πλαίσιο αυτό, το Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (Γερμανία) [διοικητικό πρωτοδικείο Φρανκφούρτης επί του Μάιν], το οποίο επελήφθη της διαφοράς, υπέβαλε στο Δικαστήριο πλείονα προδικαστικά ερωτήματα. Ειδικότερα, ερωτά αν η οδηγία 2003/88 έχει εφαρμογή στην περίπτωση των δημοσίων υπαλλήλων και αν το δικαίωμα αποζημίωσης το οποίο προβλέπει η οδηγία αυτή αφορά αποκλειστικά το δικαίωμα ετήσιας αδειάς ελάχιστης διάρκειας τεσσάρων εβδομάδων ή εκτείνεται και στα προβλεπόμενα από το εθνικό δίκαιο δικαιώματα επιπλέον αδειάς.

¹ Οδηγία 2003/88/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας (ΕΕ L 299, σ. 9).

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η οδηγία 2003/88 εφαρμόζεται, καταρχήν, σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων, ιδιωτικού ή δημόσιου χαρακτήρα, με σκοπό τη ρύθμιση ορισμένων στοιχείων της οργανώσεως του χρόνου εργασίας. Επιπλέον, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι, μολονότι η οδηγία προβλέπει εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής της, αυτές προβλέφθηκαν αποκλειστικώς προκειμένου να διασφαλισθεί η εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών που είναι απαραίτητες για την προστασία της δημόσιας ασφάλειας, υγείας και τάξεως σε περιστάσεις εξαιρετικής σοβαρότητας και εύρους. **Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο δίδει την απάντηση ότι η οδηγία 2003/88 τυγχάνει εφαρμογής στην περίπτωση δημοσίου υπαλλήλου ο οποίος εργάζεται ως πυροσβέστης υπό τους συνήθεις όρους εργασίας.**

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι από την εν λόγω οδηγία προκύπτει ότι κάθε εργαζόμενος δικαιούται ετήσια άδεια μετ' αποδοχών διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων εβδομάδων. Εντούτοις, αφότου λυθεί η σχέση εργασίας, δεν είναι πλέον δυνατό να γίνει πραγματική χρήση της ετήσιας αδείας μετ' αποδοχών. Ακριβώς, όμως, για να αποτραπεί σε τέτοια περίπτωση το ενδεχόμενο ο εργαζόμενος, εξαιτίας της αδυναμίας αυτής, να στερηθεί παντελώς του δικαιώματος αυτού, έστω και σε χρηματική μορφή, η οδηγία ορίζει ότι ο εργαζόμενος δικαιούται χρηματική αποζημίωση. Εν προκειμένω, **το Δικαστήριο εκτιμά ότι με τη συνταξιοδότηση δημοσίου υπαλλήλου τερματίζεται η σχέση εργασίας. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι, κατά τη συνταξιοδότησή του, δημόσιος υπάλληλος δικαιούται χρηματική αποζημίωση για την ετήσια άδεια μετ' αποδοχών της οποίας δεν έκανε χρήση εξαιτίας του ότι δεν άσκησε τα καθήκοντά του λόγω ασθενείας.**

Πάντως, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η οδηγία δεν απαγορεύει την εφαρμογή εθνικών διατάξεων βάσει των οποίων παρέχονται στον δημόσιο υπάλληλο επιπλέον δικαιώματα αδείας μετ' αποδοχών, πέραν της αδείας μετ' αποδοχών ελάχιστης διάρκειας τεσσάρων εβδομάδων. Στην περίπτωση αυτή, είναι δυνατό η εθνική νομοθεσία να προβλέπει την καταβολή χρηματικής αποζημιώσεως εφόσον ο συνταξιοδοτούμενος δημόσιος υπάλληλος δεν ήταν σε θέση να κάνει χρήση αυτών των επιπλέον δικαιωμάτων εξαιτίας του ότι δεν άσκησε τα καθήκοντά του λόγω ασθενείας.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει συναφώς ότι η οδηγία απλώς καθορίζει τις στοιχειώδεις προδιαγραφές ασφάλειας και υγιεινής όσον αφορά την οργάνωση του χρόνου εργασίας, χωρίς να θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να εφαρμόζουν εθνικές διατάξεις οι οποίες είναι ευνοϊκότερες όσον αφορά την προστασία των εργαζομένων. Ως εκ τούτου, επιτρέπεται το εθνικό δίκαιο να προβλέπει δικαίωμα ετήσιας αδείας μετ' αποδοχών, διάρκειας μεγαλύτερης των τεσσάρων εβδομάδων, το οποίο παρέχεται υπό τις προϋποθέσεις κτήσεως και χορηγήσεως που καθορίζει το εν λόγω εθνικό δίκαιο. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο εκτιμά ότι απόκειται στα κράτη μέλη να αποφασίζουν αν θα παρέχονται στους δημοσίους υπαλλήλους επιπλέον δικαιώματα αδείας μετ' αποδοχών, πέραν της αδείας μετ' αποδοχών ελάχιστης διάρκειας τεσσάρων εβδομάδων, προβλέποντας ή όχι δικαίωμα χρηματικής αποζημιώσεως του συνταξιοδοτούμενου δημοσίου υπαλλήλου σε περίπτωση κατά την οποία αυτός δεν ήταν σε θέση να κάνει χρήση αυτών των επιπλέον δικαιωμάτων εξαιτίας του ότι δεν άσκησε τα καθήκοντά του λόγω ασθενείας. Ομοίως, στα κράτη μέλη απόκειται να καθορίζουν τις προϋποθέσεις για την παροχή των δικαιωμάτων αυτών.

Τέλος, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, κατά πρόσφατη νομολογία του ², η οδηγία απαγορεύει εθνική διάταξη βάσει της οποίας, με την πρόβλεψη περιόδου μεταφοράς διάρκειας εννέα μηνών, μετά την παρέλευση της οποίας το δικαίωμα ετήσιας αδείας μετ' αποδοχών αποσβένεται, περιορίζεται το δικαίωμα συνταξιοδοτούμενου δημοσίου υπαλλήλου να λάβει σωρευτικώς χρηματικές αποζημιώσεις για τις ημέρες ετήσιας αδείας μετ' αποδοχών των οποίων δεν έκανε χρήση λόγω αδυναμίας προς εργασία. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο εκτιμά ότι στο πλαίσιο οποιασδήποτε περιόδου μεταφοράς να διασφαλίζεται στον εργαζόμενο η δυνατότητα να διαθέτει, εφόσον το επιθυμεί, χρόνο για την αναπλήρωση δυνάμεων ο οποίος να μπορεί να ληφθεί τμηματικά, να μπορεί να αποτελεί αντικείμενο προγραμματισμού και

² Απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Νοεμβρίου 2011, [C-214/10](#), KHS AG κατά Winfried Schulte· βλ. επίσης [Ανακοινωθέν τύπου αριθ. 123/11](#).

να είναι διαθέσιμος σε βάθος χρόνου, η δε περίοδος μεταφοράς πρέπει να υπερβαίνει ουσιαστικά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς για την οποία έχει παρασχεθεί. Στην υπό κρίση υπόθεση, όμως, η καθορισθείσα περίοδος μεταφοράς έχει χρονική διάρκεια εννέα μηνών, δηλαδή μικρότερη της περιόδου αναφοράς (η οποία εν προκειμένω έχει διάρκεια ενός έτους).

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106